

Dkt. Roger Green, Matengenezo ya Sasa, Hotuba ya 21, Ukabila wa Karne ya

²⁰ © 2024 Roger Green na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Roger Green katika kozi yake ya historia ya kanisa, Matengenezo ya Wakati Uliopo. Hii ni kipindi cha 21, Ukasisi wa Karne ya

²⁰. Sawa, hapa kuna neno moja tu kuhusu mahali tulipo katika kozi hii.

Na kisha, wanafunzi katika kozi hiyo wana mtaala ambao tunao pamoja na muhtasari. Lakini huu ni kozi, Ukristo kuanzia Matengenezo ya Kanisa hadi Wakati wa Sasa. Sasa tumegeuza kona kuwa karne ya 20.

Kwa hivyo, imekuwa safari ya kuvutia sana kufikia karne ya 20. Lakini hapa tuko katika karne ya 20, na sasa tunazungumzia kuhusu msimamo mkali wa Marekani. Kwa hivyo tunajaribu kuona ni aina gani ya msimamo mkali wa Marekani uliombwa katika karne ya 20.

Na ni hadithi ya kuvutia. Tutaanza tu hotuba leo, na hiyo itatuchukua siku chache. Kisha tutaingia katika uinjilisti wa Marekani, jinsi uinjilisti ulivyokuwa mgawanyiko kutoka kwa misingi ya Marekani.

Kisha, tutaendelea na harakati zingine katika karne ya 20 na 21. Kwa kweli hatuna siku nyingi zaidi za muhula huu. Ni muhula wa haraka sana.

Kuna wiki nzima sasa, wiki nzima wiki ijayo, na kisha wiki moja kamili baada ya Shukrani. Na hilo linamaliza, baadhi ya uwezekano na mwisho wa siku. Kwa hivyo hapo ndipo tunapopaswa kuwa katika hotuba.

Na kwa hivyo sasa tunafanya kile tunachokiita hotuba ya 11, kuibuka kwa misingi ya kidini. Jambo la kwanza tunalofanya ni kutoa usuli, na ni usuli mrefu sana, kujaribu kuona kitu hiki kinachoitwa misingi ya kidini kilitoka wapi na jinsi kilivyoumbwa na kuumbwa. Harakati hii inaitwa misingi ya kidini. Kwa hivyo hapo ndipo tulipo.

Ikiwa una maswali yoyote, tafadhali jisikie huru kuuliza. Ikiwa tumekuchochea maswali fulani akilini mwako au katika mawazo yako, tafadhali inua mkono wako na uulize. Hili si rasmi sana, na tuko hapa kujifunza kutoka kwa kila mmoja, kwa hivyo jisikie huru.

Kwa hivyo, historia. Sawa, kuna mtu wa mpito ambaye nataka kumtaja kwa upande wa historia ya ufuasi wa kidini, na jina lake lilikuwa Dwight L. Moody. Dwight L. Moody alikuwa mwinjilisti mkuu mwishoni mwa karne ya 19.

Una tarehe za Moody hapo, 1837 hadi 1899. Kwa hivyo, unaweza kuona kwamba karibu hajaingia kabisa katika karne ya 20. Lakini Dwight L. Moody alikuwa aina muhimu sana ya uamsho mwishoni mwa karne ya 19 ambaye, kwa namna fulani, alikuwa mmoja wa waundaji wa kile tunachokiita fundamentalistic.

Sasa, kila ninapozungumzia Dwight L. Moody, mimi hutaja mambo matatu ambayo ni muhimu kukumbuka kumhusu na aina ya michango aliyotoa kwa kanisa na kwa theolojia. Lakini jambo la kwanza, jambo la kwanza kumhusu Dwight L. Moody ni kwamba alikuwa mratibu asiye choka. Alikuwa na kipaji katika uwezo wake wa kupanga.

Mojawapo ya sababu zilizomfanya awe maarufu sana ni kwamba alipanga mikutano yake ya uinjilisti kwa njia nzuri sana. Kutoka hapo kulitoka kanisa, taasisi ya elimu, na kadhalika. Kwa hivyo hiyo ndiyo nambari moja kuhusu Moody, ambayo tunakumbuka uwezo wake wa kupanga.

Jambo la pili kuhusu Moody tunalokumbuka ni kwamba alikuwa mtu wa mimbari. Alikuwa mhubiri mzuri na alikuwa na aina tofauti ya mtindo wa kuhubiri kutoka kwa wahubiri wengine tuliowataja kwenye kozi. Lakini Moody alikuwa mhubiri mzuri, mtu mzuri jukwaani, na alikuwa na aina ya uwasilishaji wa nyumbani sana uliomvutia mtu wa kawaida.

Na hivyo, alikuwa na mvuto mpana sana, Moody alikuwa nao, na mvuto huo mpana ulikuwa muhimu sana. Watu wengi kutokana na mahubiri yake, watu wengi walikuja kwa Bwana, wakawa waumini, wakajiunga na kanisa, na kadhalika. Lakini hilo ndilo jambo la pili muhimu kuhusu Moody.

Sifa hizi zitaandaa msingi wa kile tunachokiita msimamo mkali wa Marekani. Jambo la tatu muhimu kuhusu Moody lilikuwa kwamba alikuwa mfuasi mkubwa wa misheni za kigeni, ambazo, katika siku hizo, ziliitwa misheni za kigeni. Lakini alikuwa mfuasi mkubwa wa harakati za kimisionari za kanisa, na hilo lilikuwa muhimu sana.

Na kwa sababu karne ya 19, karne ambayo bado anajikuta, hiyo ilikuwa karne kubwa zaidi ya kimisionari ya kanisa la Kikristo. Na kwa hivyo Moody anakuwa sehemu ya hilo. Kwa hivyo, Dwight L. Moody, tunataka kumtaja, ni mmoja wa waundaji wa misingi ya kidini, ya misingi ya kidini ya Marekani.

Na sifa hizo tatu ni muhimu sana. Sasa, hii ni Siku ya Uzoefu ya Gordon, lakini sikufanya hivi kwa Siku ya Uzoefu ya Gordon kwa sababu hapa ndipo tulipo katika mhadhara, kama ilivyotokea. Lakini ninamfundisha Adoniram Judson Gordon haraka sana.

Kwa hivyo labda kwa watu wa Gordon Experience, hii ni nyongeza kidogo kwako kusikia kuhusu Adoniram Judson Gordon, ambaye ndiye mwanzilishi wa taasisi hii. Lakini huwezi kuzungumzia kuhusu msimamo mkali wa Marekani na kuanzisha bila pia kuzungumzia Adoniram Judson Gordon. Kwa hivyo huyu hapa, na hizo ndizo tarehe zake, 1836 hadi 1895.

Unaweza kuona yuko sawa na Dwight L. Moody kwa wakati mmoja. Na alimjua Dwight L. Moody, na walikuwa marafiki. Lakini Adoniram Judson Gordon.

Sasa, mnapozunguka chuo leo, wageni wetu, mtaona picha hiyo katika maeneo machache karibu na chuo. Kwa hivyo, mnapoiona picha hiyo, mtajua mtu huyu ni nani: mwanzilishi wa Chuo cha Gordon. Sasa, ninapomfikiria Dwight L. Moody, nafikiria kuhusu mambo sita ambayo yalikuwa muhimu kwake na ambayo yaliashiria huduma yake.

Na sifa hizi sita pia zingekuwa sifa za msimamo mkali wa Marekani. Lakini kwanza kabisa, historia ya kabla ya milenia. Sasa, hiyo ni harakati ambayo tutazungumzia kando.

Kwa hivyo, tuna majadiliano tofauti kuhusu historia ya kabla ya milenia. Kwa hivyo, hatutajadili hilo sasa, lakini tutakumbuka kwamba Moody aliunganishwa na hilo kwa njia hiyo. Pili, ndio.

Gordon. Samahani, nilisema Moody? Gordon. Adoniram Judson Gordon alikuwa amefungamana kwa njia hiyo na imani ya kihistoria ya kabla ya milenia.

Pili, utakatifu. Sasa, katika kozi hiyo, tumezungumzia kuhusu fundisho la utakatifu tulipozungumzia kuhusu John Wesley katika karne ya 18. Kimsingi, fundisho la utakatifu ni fundisho ambalo baada ya Mkristo kuwa mwamini, basi Mkristo huyo habaki tu katika kiwango kimoja cha maisha ya Kikristo.

Kuna ukuaji na maendeleo katika maisha ya Kikristo. Na katika lugha ya Gordon, kuna aina ya kufanana na taswira ya Kristo katika maisha ya Kikristo. Kwa hivyo, kuna aina ya Mungu akubariki, na Mungu akubariki.

Kwa hivyo, kuna aina ya hija inayoendelea katika maisha ya Kikristo. Na hivyo, Gordon alikuwa mmoja wa watu ambao mara nyingi walizungumzia kuhusu utakatifu. Tatu, alikuwa na uelewa makini sana wa ibada ni nini na ibada ni nini.

Na alizungumzia sana kuhusu ibada ya hadhara. Ibada ya hadhara kanisani mwake ilikuwa muhimu sana kwa Gordon. Na hatutazungumzia hilo, lakini hata hivyo, ibada.

Nambari ya nne ni uponyaji. Aliamini katika uponyaji na huduma ya uponyaji. Hakuamini kwamba kila mtu angeponywa.

Haya yote ni kwa maongozi ya Mungu , ambaye ataponywa. Lakini aliamini katika huduma ya uponyaji. Nambari tano, aliamini katika maadili.

Mmoja wa maprofesa wangu alikuwa akisema kwamba theolojia yote njema huishia katika maadili. Hakusema theolojia yote huishia katika maadili. Alisema theolojia yote nzuri huishia katika maadili.

Na hivyo hilo lilikuwa muhimu pia kwa Gordon, kwamba kuna aina ya maisha ya kimaadili ambayo Mkristo lazima aishi ili kuonyesha maisha yetu katika Kristo na kadhalika. Kwa hivyo, anashughulika na hilo kwa kiasi kikubwa. Na, bila shaka, kama Dwight L. Moody, alikuwa na shauku kubwa katika misheni.

Kwa hivyo, tunapozungumzia kuhusu misheni, Chuo cha Gordon kilianzishwa kama Shule ya Mafunzo ya Wamishonari ya Boston. Hilo lilikuwa jina la kwanza la taasisi hii. Na nadhani ni muhimu kukumbuka kila wakati kwamba taasisi hii ilianzishwa kama shule ya mafunzo ya wamishonari.

Ilianizishwa kimsingi ili kuwafunza wamishonari kwenda Kongo, Afrika, na Kongo ya Ubelgiji. Huenda ilikuwa na maeneo mengine ya kuvutia, lakini hiyo ndiyo ilikuwa lengo kuu la shule ya mafunzo ya wamishonari. Kwa hivyo, ni wazi ninavutiwa sana na misheni katika karne ya 19.

Kwa hivyo, taasisi hii ambayo utafurahia leo ilianza katika chumba cha chini cha kanisa la Adoniram Judson Gordon, Kanisa la Mtaa wa Clarendon. Na hapa tuko, karibu miaka 125 baadaye tangu kuanzishwa kwa taasisi hii. Kwa hivyo, ningezungumzia kuhusu Adoniram Judson Gordon hata kama wageni wetu wote hawangekuwa hapa kwa sababu inaendana na mahali tulipo katika suala la hotuba.

Kwa hivyo, watu kadhaa ili tu tuanze na Moody na Gordon, wa wakati mmoja, wanafanana sana katika mtazamo wao wa Ukristo na wanafanana sana katika kusaidia kuanzisha kile kinachoitwa fundamentalist ya Marekani. Kwa hivyo, sawa. Jambo lingine kuhusu historia ni kwamba haya yote yanajaribu kutufanya tuelewe harakati hii ilitoka wapi na kwa nini ilikua kama ilivyokua.

Lakini jambo lingine kuhusu usuli, kile ambacho tumezungumzia katika kozi hiyo, tumezungumzia aina ya mambo ya kijamii na kitamaduni ambayo yalikuwa yakitokea karibu na kanisa ambayo yaliathiri kanisa. Kwa hivyo, nataka kutaja mambo manne ambayo yalikuwa yakitokea katika utamaduni mpana ambayo yangeathiri kanisa na yangesababisha kanisa kuunda na kuunda kile kilichojulikana kama uimara wa kidini. Tumezungumzia mengi kuhusu baadhi ya haya ili tusiyazungumzie.

Lakini nambari moja ilikuwa ulipoingia katika karne ya 19, na unaingia katika karne ya 20, kila aina ya uchunguzi wa kisayansi. Darwin alichapisha kitabu chake mwaka wa

1859, *The Origin of Species*, na kikawa kitabu muhimu sana. Kwa hivyo, uchunguzi mwingi wa kisayansi unajitokeza wenyewe kwa namna fulani.

Na baadhi ya uchunguzi huo wa kisayansi unapinga baadhi ya imani kanisani. Kwa hivyo hiyo ni kutoka kwa ulimwengu wa nje, kama vile kuingia na kupinga kanisa. Na tulizungumzia hilo katika kozi, lakini tunataka tu kujikumbusha kuhusu hilo.

Nambari ya pili ni mawazo mengi ya kihistoria yanayoendelea na changamoto nyingi kwa kile kilichochukuliwa kuwa ukweli wa kihistoria. Kwa hivyo, kulikuwa na changamoto, kwa mfano, kwa uhistoria wa Yesu na kwa uhistoria wa Ukristo. Na aina hizi za changamoto za kihistoria za karne ya 19 zitaathiri kanisa, ni wazi.

Kwa hivyo hilo ndilo jambo la pili, changamoto nyingi za kihistoria kwa kanisa, hasa ukipata watu wa karne ya 18 na 19 ambao kwa kweli wanahoji uhalisia wa Yesu na kudai kwamba hakuwepo au wanahoji uhalisia wa kanisa na kadhalika. Kwa hivyo, kutakuwa na changamoto kubwa kwa Wakristo wengi. Kwa hivyo hilo litakuwa muhimu.

Nambari ya tatu, huu ni wakati wa uundaji wa kile tunachokiita ukosoaji wa kibiblia, ambapo Biblia inachunguzwa kibiblia, ukosoaji wa kibiblia. Kuna maswali kuhusu tarehe ya kuandikwa kwa vitabu vya kibiblia. Kuna maswali kuhusu uandishi wa vitabu vya kibiblia na kadhalika.

Kwa hivyo, ukosoaji wa kibiblia wa karne ya 18 na 19 unaweza kuwa mkubwa sana, lakini hata hivyo, ukosoaji wa kibiblia huja wenyewe na kuathiri kanisa kwa njia moja au nyingine. Kwa hivyo hiyo ni nambari tatu. Sawa.

Nambari ya nne ilikuwa ya kuvutia sana. Hatujaona hili kama aina ya changamoto kwa Uprotestanti. Lakini katika hotuba yetu ya mwisho katika kozi hii, tulizungumzia kuhusu kanisa Katoliki la Roma katika karne ya 19, au hotuba inayofuata baada ya ya mwisho katika kozi hii.

Kinachotokea ni kwamba huko Amerika, hasa Amerika ni mojawapo ya maeneo ambapo ufuasi mkubwa ulianza, lakini huko Amerika, hasa, sasa kuna changamoto ya Ukatoliki wa Kirumi kwa Uprotestanti. Ukatoliki wa Kirumi unapinga kanisa la Kiprotestanti huko Amerika. Na unapinga kanisa la Kiprotestanti kwa njia mbili.

Njia ya kwanza ambayo inapinga Uprotestanti ni kwamba kimsingi hili lilikuwa taifa la Kiprotestanti hadi katikati ya karne ya 19. Kwa hivyo kimsingi, kulikuwa na kile tunachokiita utawala au udhibiti wa Uprotestanti katika suala la maisha ya kitaifa. Hata hivyo, katikati ya karne ya 19, hasa katika nchi hii, lakini pia kwa sehemu katika Ulaya Magharibi, lakini hasa hapa katikati ya karne ya 19, kulikuwa na uhamiaji mkubwa wa Wakatoliki wa Kirumi katika miji mikubwa hapa Amerika kando ya pwani, ikiwa ni pamoja na Boston.

Na hivyo, miji ambayo hapo awali ilikuwa ya Kiprotestanti sasa ni mingi zaidi, kuna Wakatoliki wengi wa Kirumi kuliko Waprotestanti wanaoishi katika miji hiyo, na kwa namna fulani, kudhibiti miji hiyo. Hiyo itakuwa changamoto kubwa kwa Uprotestanti. Changamoto ya pili ya kanisa Katoliki la Kirumi ilikuwa zaidi ya idadi tu; changamoto ya pili ilikuwa katika suala la mafundisho.

Kwa sababu ya kanisa Katoliki la Roma, na katika hotuba hiyo, tulizungumzia mafundisho ya Katoliki la Roma kama vile kutokukosa kwa Papa au mimba isiyo na doa ya Mariamu. Kwa hivyo, mafundisho ya Katoliki la Roma ambayo tumezungumzia yatakuwa changamoto kwa Uprotestanti kwa sababu Uprotestanti utapuuza na kusema, Sioni mafundisho hayo yakiwa ndani ya Biblia. Na ikiwa hayamo katika Biblia, huwezi kuyadai kama mafundisho.

Ilhali Wakatoliki wa Kirumi watakataa na kusema, hapana, mafundisho yanaweza kuundwa kutoka kwa maandiko na kutoka kwa mapokeo. Lakini hakuna shaka kwamba changamoto ya Wakatoliki wa Kirumi itakuwa changamoto ya nne, na ingesaidia kwa maana fulani kuanzisha kile tunachokiita msingi. Sasa naweza kukumbuka, ninasonga mbele kwa dakika moja tu.

Kuna watu wawili katika chumba hiki ambao wanaweza kumkumbuka John F. Kennedy. Wengine wenu hamumkumbuki John F. Kennedy. Tunaelekea kwenye kumbukumbu ya miaka 50 ya mauaji ya John F. Kennedy katika siku chache tu.

Na sisi wawili katika chumba hiki tunaweza kukumbuka haswa mahali tulipokuwa wakati John F. Kennedy alipouawa. Hakuna hata mmoja wenu aliyekuwepo maishani wakati haya yalipotokea. Lakini tunakumbuka wakati John F. Kennedy alipokuwa akigombea urais; alikuwa Mkatoliki wa kwanza kuwa na nafasi kubwa ya kuwa rais.

Na kulikuwa na mijadala na mijadala ya kila aina katika maisha ya umma ya kitaifa kuhusu Mkatoliki kuwa rais. Waprotestanti wengi waliogopa Mkatoliki kuwa rais kwa sababu basi Papa angekuwa akiongoza Amerika katika urais kwa sababu rais angekuwa Mkatoliki. Kwa hivyo ilikuwa ya kuvutia sana jinsi aina hii ya changamoto ya Mkatoliki kwa Uprotestanti ilivyoanza katikati ya karne ya 19.

Lakini hata unapokuja kwenye uchaguzi, hatimaye, wa John F. Kennedy katika karne ya 20, hofu hizo bado zipo. Kwa hivyo mambo ya aina hiyo yalikuwa ya Kiprotestanti. Sawa, tulikuwepo badala yake.

Sawa, jambo lingine kuhusu historia. Kile ambacho Wakristo wengi huko Amerika sasa walihisi kwamba walipaswa kufanya ni kukusanyika pamoja na kujadili kile ambacho tungekiona kama mafundisho ya msingi ya kanisa. Kwa hivyo, walianza hilo katika mikutano ya kiangazi.

Wangekuwa na mikutano ya Biblia wakati wa kiangazi. Mikutano hii mara nyingi iliitwa mikutano ya kinabii kwa sababu wangewaangalia manabii wa Agano la Kale na kujaribu kubaini jinsi yale manabii katika Agano la Kale walivyosema yalivyotimia, na kadhalika. Mara nyingi iliitwa mikutano ya kinabii.

Lakini mikutano hii ya kiangazi ikawa muhimu sana katika karne ya 19 na ikaenea hadi karne ya 20. Mingi yake bado ni muhimu. Watu wanaotutembelea hawangetambua, lakini labda labda maili chache kutoka hapa, kuna mahali panaitwa Asbury Grove.

Hapa palikuwa mahali pa mikutano ya kiangazi kwa Wamethodisti. Na wangepanya mikutano yao ya kiangazi huko Asbury Grove. Na Asbury Grove bado ina mikutano ya kiangazi, ingawa idadi si ile iliyokuwa katika karne ya 19.

Lakini Asbury Grove bado ina mikutano ya kiangazi. Lakini kutoka kwa mikutano hii ya kiangazi kulitoka mafundisho matano ambayo Waprotestanti wengi hatimaye wangepitwa wafuasi wa misingi ya kidini, mafundisho matano ambayo Waprotestanti wengi waliamini yalikuwa kamili. Yaani, ilibidi uamini katika mambo haya matano.

Kwa hivyo, mafundisho haya matano yakawa aina ya kiini, moyo, na kitovu cha mafundisho ya msingi. Sawa. La kwanza lilikuwa kutokuwa na makosa katika Biblia.

Kwa hivyo, kutokuwa na makosa kwa Biblia ni kwamba Biblia haina makosa katika kile inachokusudia kufundisha. Kukosa makosa kwa Biblia kukawa muhimu sana. Kanisa Katoliki la Roma lilikuwa tayari limetangaza fundisho la kutokuwa na makosa kwa Papa, kwamba Papa hana makosa anapozungumza kutoka kwenye kiti chake.

Lakini, bila shaka, Waprotestanti hawakuamini hilo. Kwa hivyo, walikuja na fundisho la kutokuwa na makosa katika Biblia. Sasa, wanamaanisha mambo mengi kwa kutokuwa na makosa, lakini namaanisha, wanamaanisha kwamba inaaminika.

Wanamaanisha kwamba ina mamlaka. Wanamaanisha kwamba haina makosa katika kile inachokusudia kufundisha na kadhalika. Lakini kutokuwa na makosa katika Biblia kunakuwa muhimu sana.

Kwa hivyo hilo linakuwa la kwanza. Unapoangalia kauli za mafundisho za vikundi vya makanisa au vikundi vya wamishonari vya karne ya 19 hadi karne ya 20, mara nyingi kauli ya kwanza kabisa itakuwa kauli kuhusu Biblia kwa sababu vikundi vya Waprotestanti vilitaka kuhakikisha kwamba mamlaka ya Biblia yanatambuliwa. Unapoangalia mafundisho ya Chuo cha Gordon, kauli ya kwanza kabisa ni kuhusu Biblia.

Inaonyesha kweli mtazamo wa Kiprotestanti wa karne ya 19 na 20 kuhusu maandiko kama yasiyo na makosa na kadhalika. Kwa hivyo, inavutia kwamba tunayo hiyo hapa Gordon. Sawa, hiyo ndiyo nambari moja.

Nambari ya pili, bila shaka, ni kuzaliwa kwa Yesu na bikira kwa sababu kuzaliwa kwa Yesu na bikira kulikuwa kunakataliwa na watu wengi. Watu wengi hawakuamini kuzaliwa kwa Yesu na bikira. Waliamini kwamba Yesu alikuwa mtu mwema aliyezaliwa na Mariamu na Yusufu, lakini hakuzaliwa na bikira.

Na kwa hivyo, alikuwa mtu mwema, mtu mwema mwenye maadili mema ili tu kufuata maisha yake ya maadili na kadhalika. Lakini kuzaliwa kwa Yesu na bikira kukawa muhimu sana. Nambari ya tatu inakuwa upatanisho mbadala.

Sasa, neno upatanisho ni neno la msingi katika maandiko, na kuna njia nyingi katika Biblia za kuzungumzia upatanisho. Unaweza kuzungumzia upatanisho kama kuhesabiwa haki. Unaweza kuzungumzia upatanisho kama kuzaliwa upya.

Unaweza kuzungumzia upatanisho kama utakaso. Njia nyingi za kuzungumzia upatanisho. Hata hivyo, wafuasi wa misingi ya kidini wanazungumzia upatanisho kwa njia moja maalum, na walizungumzia upatanisho mbadala.

Kwa hivyo, upatanisho mbadala, kwa ufupi, ni kwamba Kristo alikufa msalabani, na kwa kufa msalabani, alikuwa mbadala wangu. Alichukua nafasi yangu. Mimi ni mwenye dhambi.

Ningepaswa kufa kifo kwa ajili ya dhambi zangu, lakini badala ya kufa msalabani kwa ajili ya dhambi zangu, Kristo anakufa badala yangu. Kwa hivyo, alichukua nafasi yangu. Hiyo inaitwa upatanisho mbadala.

Na upatanisho mbadala ukawa kimsingi nadharia ya upatanisho ya wafuasi wa misingi ya kidini. Ndiyo waliyozingatia. Hiyo ndiyo ilikuwa kiini cha yote kwa kadiri walivyohusika.

Kwa hivyo kwa sababu walihisi kwamba Mungu aliwabariki, walihisi kwamba makundi mengine yalikuwa yanakataa upatanisho wa Kristo msalabani. Kwa hivyo, wanapaswa kusisitiza hilo. Kwa hivyo hiyo ikawa nambari tatu katika mikutano yao ya kiangazi.

Nambari nne, bila shaka, ikawa ufufuo wa kimwili wa Yesu kutoka kwa wafu. Kulikuwa na watu wengi wakikana kwamba Yesu alifufuka kutoka kwa wafu, kwamba mara tu alipokuwa kaburini, alikufa kifo cha kawaida, na huo ulikuwa mwisho wake. Kisha anakuwa mtu mzuri wa maadili, nasi tutafuata mfano wake.

Hapana, Wakristo waliamini kwamba alifufuka kutoka kwa wafu. Kwa hivyo, wanasisitiza ufufuo wa kimwili kutoka kwa wafu. Nambari tano ni uhalisi wa masimulizi ya injili.

Masimulizi ya injili ni halisi. Tunajua ni nani aliyeyaandika, tunajua yaliandikwa lini, na tunaamini kila neno katika masimulizi hayo ya injili kwa sababu masimulizi ya injili yalikuwa yakikosolewa sana katika karne ya 19 na 20 kwa upande wa uandishi, wakati wa kuandikwa, na kadhalika.

Kwa hivyo , uhalisia wa masimulizi ya injili. Kwa hivyo mambo hayo, aina hizo za vipengele, kwa namna fulani, vikawa muhimu sana. Vipengele hivyo vya mafundisho vikawa muhimu sana kwa wenye msimamo mkali.

Kwa hivyo, sawa. Sasa walikuwa pia, mafundisho haya, mara tu walipozungumzia mafundisho haya kwenye mikutano yao ya kiangazi, kwa hivyo una mkutano wa kiangazi, wiki chache, unazungumzia mafundisho haya. Hapo si mahali walipopumzika na mafundisho haya kwa sababu mafundisho haya yakawa kile walichokihubiri makanisani na kile ambacho wamishonari walipeleka nchi zingine.

Au, walipokuwa wakiwahubiria watu, mafundisho haya yakawa mafundisho makuu. Kwa hivyo, mafundisho haya yakawa kitu hai kwa kile kilichojulikana kama kundi ambalo likawa linajulikana kama wafuasi wa misingi ya kidini. Mafundisho haya hai.

Kwa hivyo, huwa kiini au kiini cha yote. Kwa hivyo hilo linakuwa muhimu sana. Sawa.

Sasa, jambo lingine tunalotaka kuzingatia ni u-fundamentalist; u-fundamentalist wa harakati, ambao kwanza kabisa ni aina ya harakati ya mafundisho, lakini harakati inayoitwa u-fundamentalist huko Amerika iliimarishwa au kuonyeshwa na mambo mengine kadhaa. Kwa hivyo, nataka tu kutaja baadhi ya mambo ambayo yanaashiria u-fundamentalist. Jambo la kwanza lililoonyesha u-fundamentalist ni kuanzishwa kwa shule za Biblia, vyo vikiu, na seminari.

Ufundamentalisti ulihisi kwamba vyo vikiu, kwamba Princeton na Yale na Harvard, ambavyo vyo vikiu, walihisi, vimeshindwa katika misheni yao. Kama tulivyozungumzia katika kozi hiyo, tulipozungumzia kuhusu vyo vikiu hivi vilianzishwa na Wakristo ili kuwafunza wahubiri Wakristo. Kwa hivyo, Harvard ilianzishwa na Wapuritani ili kuwafunza wahubiri wa Wapuritani mnamo 1636.

Yale ilianzishwa na kusanyiko. Princeton ilianzishwa na Wapresbiteri. Kwa hivyo, vyo vikiu hivi vilianzishwa na Wakristo ili kuwafunza wahubiri Wakristo na wahudumu Wakristo.

Sasa, unafika karne ya 19, na kuna kundi la Wakristo wanaohisi kwamba vyuo vikuu havijitimiza ahadi zao. Vilianzishwa na Wakristo, lakini si Wakristo tena. Na havipo kuwafunza wahubiri Wakristo na wamishonari na kadhalika.

Kwa hivyo, walikuwa wameshindwa katika ahadi yao. Kwa hivyo, tunachopaswa kufanya sasa ni kuunda shule zetu za Biblia. Tunapaswa kuunda vyuo vyetu wenyewe.

Lazima tuunde seminari zetu wenyewe. Na kwa hivyo, wana bidii sana katika kufanya hivyo. Hilo linakuwa muhimu sana kwao.

Sasa, nitaruka tu kupitia hili haraka sana kwa dakika moja kwa sababu nataka kutaja baadhi ya maeneo hayo, baadhi ya maeneo haya ambayo wanafunzi wangu wangepafahamu, na baadhi ya maeneo haya ambayo wageni wetu wangepafahamu. Mfano mmoja ungekuwa Taasisi ya Biblia ya Moody. Dwight L. Moody, mratibu asiyechoka, kumbuka.

Pia alikuwa mratibu asiyechoka linapokuja suala la elimu. Kwa hivyo alianzisha shule ya Biblia, Taasisi ya Biblia, mnamo 1886. Je, kuna yeyote hapa kutoka Chicago, yeyote kati ya wageni wetu kutoka Chicago? Loo, Hope anatoka Chicago.

Kwa hivyo, unajua Taasisi ya Biblia ya Moody, Hope. Je, kuna wageni wetu wowote kutoka Chicago kwa bahati yoyote? Lakini labda ungeifahamu Taasisi ya Biblia ya Moody. Na hivyo huo ni mfano mmoja.

Mfano wa pili ni Taasisi ya Biblia ya Los Angeles. Hakuna watu wa California hapa. Tuna Biola, BIOLA, Chuo cha Biola.

Hatutaki wageni wetu wowote wanaotazama Chuo cha Biola. Unafurahi hapa Gordon. Asante sana.

Njoo ujiunge nasi. Lakini Biola ilianzishwa kwa sababu haikuanzishwa kama Biola tunayojua leo. Ilianizishwa kama Taasisi ya Biblia ya Los Angeles mnamo 1907.

Ndiyo maana ilikuja kuwa Taasisi ya Biblia. Kwa hivyo sasa tuna mtu kutoka Philadelphia hapa, Chuo cha Biblia cha Philadelphia, kilichoanzishwa mwaka wa 1914 lakini kilianzishwa kama Taasisi ya Biblia. Hilo si jina wanalotumia sasa, sidhani.

Mimi si, na ni, ni nini? Sawa. Jina tofauti na eneo tofauti. Wamehama kutoka mji, nadhani, kutoka mji wa Philadelphia.

Lakini Chuo cha Philadelphia cha Sasa tulitaja Taasisi ya Mafunzo ya Wamishonari ya Boston, 1889. Huo ndio mwanzo wa Chuo cha Gordon. Na kwa hivyo hiyo ni muhimu kujua historia ya taasisi hii.

Kwa wanafunzi wangu pia, Boston, unajua, sawa. Na pia nitataja, ikiwa naweza, Taasisi ya Biblia ya Providence ilianzishwa mwaka wa 1900. Sasa, kwa ufupi, Taasisi ya Biblia ya Providence, PBI, Taasisi ya Biblia ya Providence ikawa Chuo cha Barrington.

Nami nasema hivi si kwa ajili ya wageni wetu bali kwa ajili ya wanafunzi wetu hapa ambao wangemjua Dkt. Marvin R. Wilson. Dkt. Marvin R. Wilson alianza katika Chuo cha Barrington mwaka wa 1963. Na kisha, aliniajiri mwaka wa 1970 katika Chuo cha Barrington.

Na kisha Marv akaja hapa akiwa na umri wa miaka 71. Kwa hivyo, alikuja hapa mapema sana. Na kisha, mnamo 1985, ndipo ilipounganishwa.

Kwa hivyo, nililelewa hapa na muungano huo mwaka wa 1985. Kwa hivyo, kwa wanafunzi wetu wanaomtazama Gordon, Chuo cha Barrington kilikuwa mshindani mkubwa wa Gordon katika siku nzuri za zamani, unajua. Lakini mwaka wa 1985, walituchukua.

Tulilea wanafunzi 130, walimu watano, baadhi ya wafanyakazi, na kadhalika. Kwa hivyo tuko hapa leo. Na sijui, kwanza kabisa, kama kuna yeyote kati yenu ambaye ni mwanafunzi wangu mwenyewe. Je, kuna yeyote kati yenu anayeishi Faren Hall kwa bahati yoyote? Unaishi Faren Hall? Uliishi Faren Hall? Uliishi Faren Hall? Uliishi Faren Hall? Ibariki mioyo yenu.

Sawa. Vipi kuhusu mgeni yeyote anayekaa Faren Hall kwa bahati yoyote? Unakaa Faren Hall. Vizuri.

Sawa. Sasa, kuna hadithi kuhusu Faren Hall. Hata wanafunzi wangu hawajui hadithi hii.

Faren Hall ilikuwa nani? Kwa nini inaitwa Faren Hall? Sawa. Sawa. Na kwa miaka mingapi? Kwa miaka 40.

Alikuwa rais wa Chuo cha Barrington. Na kwa hivyo tulipokuja na muungano, walimpa Barrington jina la, walimpa Faren Hall jina lake, kwa sababu alikuwa rais kwa miaka 40. Kwa hivyo hiyo ni sehemu ya historia ya muungano.

Kuna hadithi nyingi za muunganiko kuhusu taasisi hizi mbili. Nami nitasema, jina la kiufundi la Chuo cha Gordon ni lipi? Nashangaa kama kuna yeyote kati ya watu wangu anayejua hili. Chuo cha Gordon.

Jina la kisheria la kiufundi la Chuo cha Gordon ni Chuo cha Gordon, Chuo cha Muungano cha Gordon na Barrington. Hilo ndilo jina la kisheria la taasisi hiyo. Kwa hivyo, ndivyo tulivyo.

Na kwa sababu nilifundisha huko kwa miaka mingi, nina upendo mkubwa kwa Chuo cha Barrington na Taasisi ya Biblia ya Providence. Na siku zote nilipenda, kisha nitataja, nataka kukuonyesha picha baada ya dakika moja tu, lakini nitataja pia labda moja ya seminari ambazo hatimaye zilianzishwa na watu waliokuwa katika mila ya kimfumo, lakini kufikia wakati huu walikuwa wakihamia katika uinjilisti, ilikuwa Seminari ya Theolojia ya Fuller tena huko California. Picha chache hapa.

Nitakuonyesha picha chache tu. Kushoto, hakika tutatambua hili ni kanisa letu hapa Chuo cha Gordon. Na kulia kulikuwa na Farrin Hall.

Hii ilikuwa jumba zuri, kama Ukumbi wetu wa Frost hapa chuoni kwetu, lakini hii ilikuwa kama kitovu cha chuo huko Barrington na mahali pazuri sana. Na ofisi yangu ilikuwepo. Kwa hivyo, ndivyo ilivyo.

Kwa hivyo hiyo ni historia kidogo ya Gordon na Barrington. Kwa hivyo, walichofanya ni, ngoja nirudi kwenye orodha yangu hapa. Walianzisha mengi ambayo yalisaidia kuunga mkono misingi ya kidini na kusaidia kuiunda, shule nyingi za Biblia, vyuo vikuu, na seminari.

Tulitaja jambo la pili tulilotaja Mikutano ya Biblia ya Majira ya Joto ambayo ikawa muhimu sana na bado ni muhimu kote nchini hadi leo. Pia, inavutia sana kwamba ufuasi wa kidini ulitumia mara moja vyombo vya habari na utangazaji wa redio kusambaza ujumbe wa kimfumo, kusambaza ujumbe wa injili. Na walikuwa hodari sana katika kutumia vyombo vya habari kwa njia hiyo na kusambaza ujumbe.

Na vivyo hivyo walivyokuwa wakati televisheni ilipoanzishwa. Kuna uchapishaji mwingi kutoka kwa makundi ya kiitikadi kali, uchapishaji mwingi wa nyenzo za shule ya Jumapili, na kadhalika. Kwa hivyo mengi ya hayo yaliendelea.

Tayari tumetaja misheni za kigeni na mitandao ya parachurch. Mitandao ya parachurch ambayo ungeifahamu, kama vile Youth for Christ na InterVarsity na kadhalika, ni mitandao ya parachurch. Sasa uzuri wa mitandao ya parachurch kwa ajili ya ufuasi ni kwamba inavuka mipaka ya madhehebu.

Makundi haya ya parachurch yaliyohudumu hayakuwa na kikomo cha dhehebu moja tu. Kwa hivyo yalivuka mipaka ya madhehebu, na kile ulichokuwa nacho, kwa hivyo, miongoni mwa wafuasi wa kimsingi, miongoni mwa wafuasi wengi wa kimsingi, sio wote, lakini kile ulichokuwa nacho kwa sababu ya makundi haya ya parachurch ni kwamba ulikuwa na aina hii ya harakati za madhehebu kwa sababu moja kama Youth

for Christ au kitu kama hicho. Kwa hivyo hiyo ilikuwa muhimu sana kwa makundi haya.

Kwa hivyo pamoja na mafundisho yote ambayo tumezungumzia na aina zote za mitandao iliyoendelea, harakati tunayoita fundamentalisti ilianza hapa Marekani, kimsingi. Sasa, kulikuwa na baadhi ya miunganisho ya Ulaya, lakini kimsingi, fundamentalisti ilikuwa jambo la Marekani. Kwa hivyo ndivyo inavyoanza kutokea hapa.

Kwa hivyo sasa bado tuko chini ya usuli, usuli wa hili, kwa hivyo hatujamaliza na usuli. Lakini wacha nisimame hapo kwa dakika moja tu. Je, kuna maswali yoyote kutoka kwa watu wangu kuhusu hili, kwanza kabisa? Je, kuna yeyote ana maswali yoyote? Na pia, je, kuna yeyote kati yenu ana maswali yoyote kuhusu kile ambacho tumezungumzia hadi sasa? Na kumbuka, unaweza kuja na kuondoka unavyotaka.

Jisikie huru kuja na kuondoka upendavyo. Lakini je, wageni wetu wana maswali yoyote kuhusu kile ambacho tumezungumzia hadi sasa? Sawa, bado tuko kwenye mandhari. Kwa hivyo, hebu tuendeleo kwenye mandhari hapa.

Muwe na siku njema, watu. Karibuni. Asante.

Kuwa na wakati mzuri. Sawa, bado tuko nyuma. Sasa, jambo muhimu sana lilitokea ambalo liliunda mfumo mfuasi kwa utamaduni mpana, na liliitwa Jaribio la Scopes.

Kwa hivyo, tunahitaji kuzungumzia kuhusu Kesi ya Scopes. Mwandishi mmoja aliita hii kitovu cha tamthilia cha ufuasi, Kesi ya Scopes, kitovu cha tamthilia cha ufuasi. Sawa, sasa swali ni, nini kilitokea katika Kesi ya Scopes? Kwa kifupi, tutawafikia wahusika wakuu hapa, ambao unaweza kuwaona: William Jennings Bryan na Clarence Darrow.

Kilichotokea katika Kesi ya Scopes katika jimbo la Tennessee mnamo 1925, kwa hivyo kuna wakati, na kuna mahali, katika jimbo la Tennessee mnamo 1925, Mahakama Kuu ya jimbo la Tennessee ilikuwa imeamua kwamba, na nitasoma haswa, walikuwa wameamua kwamba ni kinyume cha sheria kufundisha chochote kinachokana hadithi ya uumbaji wa kimungu wa mwanadamu kama inavyofundishwa katika Biblia, na badala yake kufundisha kwamba mwanadamu ametoka katika kundi la wanyama wa chini. Kwa hivyo, kwa maneno mengine, Mahakama Kuu ya Tennessee iliamua mnamo 1925 kwamba katika shule zinazofadhiliwa na kodi, huwezi kufundisha Darwinism katika shule zinazofadhiliwa na kodi. Huwezi kufanya hivyo.

Walikuwa wametoa uamuzi huo. Sasa, uamuzi huo unapingwa na mtu anayeitwa Scopes, ambaye karibu alihusika kwa bahati mbaya na haya yote, lakini alikuwa akifundisha kozi ya biolojia huko Dayton, Tennessee, na alifundisha Darwinism.

Alifundisha kwamba wanadamu walibadilika kutoka kwa nyani na kadhalika, kwa hivyo alifundisha Darwinism.

Sawa, kwa hivyo hii ni changamoto kwa uamuzi wa Mahakama Kuu, na kwa hivyo, lazima iwe hivyo, kwa hivyo hii itafika mahakamani wakati huo, na kulikuwa na kundi ambalo lilikuwa linaanza tu kuunda na kuunda katika maisha ya umma ya Amerika linaloitwa Muungano wa Uhuru wa Kiraia wa Marekani. Kwa hivyo, Muungano wa Uhuru wa Kiraia wa Marekani uliamua kwamba tutapeleka hili mahakamani. Tutajaribu hili mahakamani.

Ukweli kwamba mtu huyu alikuwa amefundisha, kulingana na Mahakama Kuu ya Tennessee, hakupaswa kufundisha Udarwin katika shule ya umma inayofadhiliwa na kodi. Alifanya hivyo. Sasa, hebu tuone kinachotokea hapa.

Sawa, sasa kinachotokea ni kwamba William Jennings Bryan anakuwa mtu anayetetea hukumu ya Mahakama Kuu, kwa hivyo anakuwa mtetezi wa hukumu ya Mahakama Kuu. Atatetea hukumu hii. Sasa, unapoangalia picha ya William Jennings Bryan, sijatengeneza PowerPoint nzuri sana ya hii, lakini hiyo ni sawa.

Bado ninaishi na ninajifunza, lakini kwa vyovyote vile, tunachohitaji kukumbuka kuhusu William Jennings Bryan ni kwamba alikuwa mmoja wa watu mashuhuri zaidi nchini Marekani wakati huo . Alikuwa Waziri wa Mambo ya Nje. Alikuwa amegombea urais wa Marekani.

Kwa hivyo, William Jennings Bryan ni mtu muhimu sana, na kwa hivyo ataenda Dayton, Tennessee, ambayo ilikuwa kama wakati wa mzozo. Unajua, ataenda Dayton, Tennessee, na atatetea kesi hii. Atatetea sheria hii, lakini unahitaji kukumbuka kwamba yeye ni muhimu sana.

Unajua, huyu si mtu anayefanya kazi ya sheria tu katika mji mdogo huko Tennessee mahali fulani. Huyu ni mtu mashuhuri wa kitaifa anayetetea uamuzi hapa, sivyo? Mtu mwingine atakayetetea haya yote ni mtu ambaye—sio mtetezi, ambaye kwa namna fulani atakuwa mwendesha mashtaka, wa kesi hiyo, ni Clarence Darrow. Clarence Darrow pia alikuwa wakili kwa mafunzo.

Alikuwa maarufu sana. Alikuwa mtu mashuhuri katika maisha ya Marekani. Kila mtu angelijua jina la Clarence Darrow.

Na ataenda Dayton, Tennessee, ili kushtaki kesi hiyo. Kwa hivyo, ulichokuwa nacho kilikuwa sarakasi ya vyombo vya habari huko Dayton, Tennessee. Na sababu ya kuwa na sarakasi ya vyombo vya habari ni kwa sababu—na sababu hii ikawa tukio maarufu la vyombo vya habari ni kwa sababu ya wanaume hawa wawili ambao walikuwa wakikabiliana ana kwa ana kuhusu kesi hii, ambayo ilikuja kujulikana kama Kesi ya Scopes.

Kwa hivyo, itakuwa vigumu kwangu kuisitiza jinsi tukio hili lilivyokuwa la umma, jinsi tukio hili lilivyokuwa kubwa, kubwa, kubwa la umma. Magazeti yote, watangazaji wote wa redio, unajua, ni mwaka wa 1925, hakuna televisheni, lakini magazeti yote, watangazaji wote wa redio. Sasa, kila ninapofikiria tukio hili, nafikiria kesi ya OJ Simpson.

Lakini nadhani—je, kuna yeyote kati yenu anayekumbuka kesi ya OJ Simpson? Kidogo? Je, unakumbuka kidogo? Wanafunzi wangu, labda wageni, hawangekuwa wadogo sana kwa hili. Lakini katika maisha ya umma ya Marekani, kesi ya OJ Simpson ilikuwa tukio kubwa la umma. Namaanisha, ilikuwa—mlikuwa mmeshikamana na televisheni wakati OJ Simpson aliposhtakiwa, na kulikuwa na wanasheria wakubwa pande zote mbili na kadhalika.

Na matokeo ya kesi hiyo yalisababisha mgawanyiko wa kitamaduni na kadhalika. Lakini ilikuwa tukio kubwa. Kwa hivyo, nadhani kesi ya OJ Simpson, kwa sababu niliitazama hiyo na nilivutiwa nayo sana, kesi hii ilikuwa kama hiyo wakati huo.

Hili lilikuwa muhimu sana hapa. Kwa hivyo, sawa. Kwa hivyo, wanapigana wao kwa wao.

William Jennings Bryant na Clarence Darrow wanapigana. Sawa. Sasa, unaweza kumwita William Jennings Bryant—alikuwa mkaidi.

Clarence Darrow alikuwa mliberali. Kwa hivyo, ukitaka kuwapa majina, Bryant ni mliberali. Darrow alikuwa mliberali.

Na wanapingana. Sasa, kwa ufupi hapa, na hii ni zaidi ya kozi yetu kuliko—lakini hii ni muhimu. Kulikuwa na makundi mengine ya kidini ambayo kwa kweli yalimuunga mkono William Jennings Bryant.

Wawili kati yao walikuwa Walutheri na Wakatoliki wa Kirumi. Walikuwa vikundi vya kidini vya kihafidhina ambavyo kwa kweli vilikuwa vikimuunga mkono William Jennings Bryant na hoja yake katika kujaribu kutetea uamuzi huu. Hata hivyo, wafuasi wengine wa itikadi kali waliokuwapo hawakutaka uhusiano wowote na Walutheri na Wakatoliki wa Kirumi kwa sababu hawakukubaliana nao kitheolojia.

Kwa hivyo, kwa sababu hawakukubaliana na Walutheri na Wakatoliki wa Kirumi kitheolojia, hawakukubali msaada wao kwa namna fulani. Hawangekubali ukweli—hawangekubali kuwasaidia kwa namna fulani kama vile kumuunga mkono William Jennings Bryant. Sawa.

Kwa hivyo, kulikuwa na hisia hii ya mgawanyiko miongoni mwa Wakristo kuhusu hili—unajua, wakati wa kesi hii. Sio mgawanyiko kuhusu suala hili kwa sababu

Wakatoliki wa Kirumi, Walutheri, na wafuasi wengi wa misingi waliamini katika kile ambacho William Jennings Bryant alikuwa akifanya, bali mgawanyiko kuhusu theolojia. Na kwa hivyo, kulikuwa na imani hii kwamba ikiwa mmegawanyika kitheolojia, hamwezi kuwa na umoja kwa sababu yoyote ya kimaadili.

Kwa hivyo, hii ilikuwa hadithi ya kusikitisha kidogo kwa maana kwamba Wakristo wengine waliotaka kusaidia lengo hili hawakuruhusiwa kusaidia lengo hili kwa namna fulani. Na kwa hivyo, kesi inaendelea. Sawa.

Je, kuna yeyote kati yenu aliyeiona filamu ya Inherit the Wind, kwa bahati yoyote? Anaweza—anahitaji tu kuvuta mlango. Anahitaji tu kuuvuta. Hilo ni jambo zuri.

Hakika. Njoo hapa ndani. Na kuna viti hapa.

Jisikie huru kuja hapa na kukaa hapa. Je, kuna yeyote kati yenu aliyeiona filamu ya Inherit the Wind kwa bahati yoyote? Moja, mbili, tatu, nne. Kuna yeyote mwingine? Je, kuna mgeni yeyote kati yetu? Ukipata nafasi, unaweza kutaka kutazama filamu inayoitwa Inherit the Wind.

Urithi Upepo ni hadithi ya jaribio hili, na kwa kweli ni—ni aina ya hadithi ya kuigiza sana. Kwa hivyo, unaweza kutaka kuona Urithi Upepo. Sawa.

Sasa, swali ni, nini kilitokea kama matokeo ya kesi? Sawa. Kwa hivyo, matokeo ya kesi ni nini? Na hii bado iko chini ya—bado tuko chini ya msingi, kwa hivyo bado tunafanya kazi kwenye msingi. Nini kinatokea kama matokeo ya kesi? Matokeo ya kesi yalikuwa kwamba msimamo mkali ulishinda na msimamo mkali ulishindwa.

Ufundamentalisti ulishinda, ufundamentalisti ulishindwa. Ni kama sarafu yenye pande mbili za sarafu. Sawa.

Kwanza kabisa, ufuasilisti ulishindaje? Naam, ufuasilisti ulishinda—kiufundi ulishinda kesi hiyo kwa sababu Scopes alihukumwa kuwa na hatia, na Mahakama Kuu miaka miwili baadaye, 1927, ilisema bado huwezi kufundisha katika shule yoyote inayoungwa mkono na teknolojia ambayo mwanadamu huyo alitoka katika sokwe. Bado huwezi kufanya hivyo. Kwa hivyo, walishinda kesi ya kiufundi.

Sawa. Kwa hivyo, hiyo ni sawa. Walishinda kesi.

Na, kwa kweli, kesi hiyo ilimuathiri vibaya William Jennings Bryan kiasi kwamba alifariki siku tatu au nne tu baada ya kesi hiyo. Kwa hivyo, ilikuwa janga kubwa, kwa namna fulani, kwa maisha yake mwenyewe. Lakini msimamo mkali ulishinda.

Sawa. Lakini ufuasilisti ulipotea. Sasa, swali ni, ufuasilisti ulipoteaje? Ufuasilisti ulipotea machoni pa umma kwa ujumla kwa sababu ufuasilisti ulionekana kama, kwa

umma kwa ujumla, ufuasilisti ulionekana kama harakati ya kurudi nyuma, ya loco-loco, ya kurudi nyuma ambayo haikuwa na akili, unajua? Ufuasilisti ulionekana hivyo kwa utamaduni mpana.

Na kwa hivyo, utamaduni mpana ulielekea kusema kwamba ufuasi wa kimsingi umetoweka. Ufuasi wa kimsingi umekufa. Huu ni harakati tu ya kurudi nyuma.

Haitaendelea muda mrefu sana. Haitakuwa na nguvu sana. Imetoweka tu.

Kwa hivyo hatuna haja ya kuwa na wasiwasi kuhusu hilo. Hata hivyo, tatizo ni kwamba vyombo vya habari vinaonyesha ufuasi wa kimsingi kwa njia hiyo. Na kwa bahati mbaya, walionyesha William Jennings Bryan kwa njia hiyo, kwamba alikuwa kama mtu asiye na msimamo, asiye na msimamo, na kadhalika.

Kinyume chake kilikuwa kweli, bila shaka. Alikuwa mtu muhimu sana katika maisha ya umma ya Marekani. Hata hivyo, vyombo vya habari vinamwonyesha Bryan na wafuasi wa itikadi kali kwa njia hii.

Na kwa hivyo, kwa namna fulani, wafuasi wa itikadi kali wamepotea machoni pa umma wa Marekani. Na pia, kwa namna fulani, wamepotea machoni pa Wakristo wengine wema sana ambao waliamini kitu kile kile ambacho wafuasi wa itikadi kali waliamini, lakini wafuasi wa itikadi kali hawakuzungumza nao kwa sababu hawakuamini mambo yaleyale waliyoamini kimapundisho. Kwa hivyo, Wakristo wengine wema sana walijiondoa kutoka kwa wafuasi wa itikadi kali.

Sawa. Sasa, wacha nitajie matokeo ya mwisho hapa. Na kisha, na kisha tutaweza, kutaja tu tunakoelekea kutoka hapa.

Lakini hebu tutaje matokeo ya mwisho. Kulikuwa na watu wengi waliosema fundamentalisti mwaka wa 1925; hatutasikia tena kutoka kwa kundi hili. Fundamentalisti imetoweka.

Ufundamentalisti umekufa. Nao walishangaa. Na unajua ni kwa nini walishangaa? Walishangaa kwa sababu watu hawa, wanaoitwa wafundamentalisti, walitumia zana nyingi za biashara yao ambazo tayari tumezitaja kuunga mkono na kuimarisha harakati inayoitwa fundamentalisti/fundamentalisti.

Kwa hivyo, ingawa watu wengi walidhani kwamba wamekufa, kwamba harakati hii imekufa, hawa wenye msimamo mkali wanajenga shule, wanaandika vitabu, wanaandika magazeti, wako kwenye redio, wanatumia vyombo vya habari. Hawa wenye msimamo mkali wanajenga himaya. Na tazama, umma kwa ujumla ulisema, loo, watu hawa wamekufa.

Hatutasikia tena kutoka kwao. Na hawa wenye msimamo mkali wanafanya kazi kwa bidii kujenga himaya hii. Tazama, umma wa Marekani na hata Wakristo wengine wahafidhina ambao hawakuwa wenye msimamo mkali wenyewe, tazama, utamaduni wa Marekani na Wakristo wengine waligundua katika miaka ya 1930, 1940, 1950, na 1960 kwamba huu ulikuwa harakati kubwa sana.

Kitu hiki kinachoitwa fundamentalisticism ni kikubwa sana. Kwa hivyo, walikua na kustawi kwa njia ambayo watu hawakuwa nayo, hawakufikiria kwamba wangestawi. Kwa hivyo sasa kuna kitendawili hapa, na tunataka kutaja kitendawili hicho.

Hili ni muhimu sana. Kitendawili ni kwamba u-fundamentalisti ulikuwa nia, nia na utamaduni mpana. U-fundamentalisti ulikuwa harakati iliyotaka kujitenga na utamaduni mpana.

Haikutaka uhusiano wowote na utamaduni mpana tunaishi. Sawa. Lakini kwa kushangaza, kwa hivyo hii hapa kejeli.

Kwa kushangaza, ilitumia zana za utamaduni mpana kama vile vyombo vya habari vya kuchapishwa na redio na hatimaye televisheni. Ilitumia zana za utamaduni mpana kujenga msingi na, kwa hivyo, kuzungumza na waliostawi katika utamaduni, ambao ilikuwa imejitenga nao. Ilitumia zana za utamaduni huo.

Kwa hivyo, ilitawi katika utamaduni huo. Kwa hivyo, unapofika miaka ya thelathini, arobaini, na hamsini, msimamo mkali unakuwa umeimarika. Sawa.

Sasa, acha nianze. Hayo ni mambo mengi ya msingi hapo. Hata hatujafanya hivyo, lakini acha niishie hapo.

Je, kuna maswali yoyote kuhusu msingi huu wote wa kidini, harakati hii tunayoiita msingi kabisa? Hatimaye itaingia katika kitu tunachokiita uinjilisti, na Chuo cha Gordon kitajihusisha nacho. Sisi ni taasisi ya kiinjilisti, si taasisi ya msingi, lakini una maswali yoyote kuhusu hilo? Sawa. Acha nikuambie tu tunakoelekea.

Na kisha, kwa ajili ya darasa langu mwenyewe, ninahitaji kutoa matangazo machache tu, lakini tunakoelekea, kuna harakati tatu pana zinazotambulisha ufuasi. Harakati hizi tatu zimeorodheshwa katika silabasi. Ni harakati za kabla ya milenia za kipindi cha utawala.

Na kwa kweli, tutakaporudi Jumatano, nimemuuliza Ted kama hangejali kuzungumza na kundi letu kuhusu hilo kidogo tu, harakati ya kabla ya milenia ya kipindi cha utawala. Kisha kuna harakati ya utakatifu. Nasi tutazungumzia harakati ya utakatifu.

Na kisha kuna Upentekoste. Na tutazungumzia kuhusu harakati hiyo ilikuwa nini. Baada ya hayo, hata hivyo, kuna makundi mengine ambayo yanavutia sana.

Na kisha mwisho kabisa wa hili, tutafuata hilo na ukosoaji na tathmini za ufuasi, ambazo zitaenea hadi ukurasa unaofuata. Lakini hapo ndipo tunapoelekea. Kwa hivyo kwa ajili ya darasa langu la Jumatano, tutakachojaribu kuona ni jinsi harakati hizi tatu zinavyojikita na kwa namna fulani kuunda ufuasi kitheolojia.

Huyu ni Dkt. Roger Green katika kozi yake ya historia ya kanisa, Matengenezo ya Wakati Uliopo. Hii ni kipindi cha 21, Ukasisi wa Karne ^{ya 20}.